

**САВО
МИНИЋ,**
НОВИ
ПРЕДСЈЕДНИК
ЛОВАЧКОГ
САВЕЗА
РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ

**Савез у
служби
СВИХ
ловаца**

ЛОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ
"СРНАЋ" ИЗ СВОДНЕ

**Обновљен
фонд
срнеће
дивљачи**

Глас Српске

1. ЈАНУАР 2016.

број 11

ЛОВАЦ

Ловац

МИЛЕ БОЖИЋ ЈАНКУЛА

из Горњих Подградаца
код Градишке већ пола вијека
другује са пушком

**Окитио се
трофејима
из цијеле
бивше
Југославије**

DUNAV-ŽIVOTNO OSIGURANJE

Životno osiguranje predstavlja najsavršeniji oblik štednje, i jedini je koji omogućava kombinaciju štednje i osiguranja.

Polisu životnog osiguranja kreiramo na osnovu vaših želja, potreba i mogućnosti.

Zaključenjem životnog osiguranja dobijate mnogo više od samog osiguranja. **Ulažete u sopstvenu budućnost, štítite vama drage osobe, štedite i planirate.**

Kao kuća sa dugom tradicijom osiguranja, nudimo Vam različite proizvode životnog osiguranja, kao i dopunsko osiguranje od nesrećnog slučaja, koja Vas dodatno štiti.

Pored klasičnog Životnog osiguranja, kojim obezbijedujete svoju budućnost, a porodicu štítite za slučaj "ne daj Bože", nudimo Vam i osiguranje lične rente, kojim obezbijedujete dodatni prihod uz penziju.

Način i dinamiku plaćanja, odaberite sami.

Mi smo tu da ponudimo najbolje rješenje za vas.

Ulaganje u naše proizvode životnog osiguranja spada u profitabilna, a **najmanje rizična ulaganja**. Garantovane osigurane sume su vam poznate već od prvog dana osiguranja.

Zaključenjem polise životnog osiguranja, novac ste uložili u sebe i svoju budućnost, a bližnje ste zaštitili za slučaj neželjenog događaja.

**DUNAV
OSIGURANJE**

www.dunav.ba 0800 50 600 - besplatan poziv

U NOVOM RUHU NA STAROJ ADRESI!

JAĆIMOVIĆ d.o.o.
www.jacimovic.com

Karađorđeva 83/Srpska 20
Banja Luka
Telefon +387 51 212 904
+387 51 214 473
E-mail: arms@jacimovic.com

Vidovdanska 9
Gradiška
Telefon +387 51 825 780
E-mail: gradiska@juventasport.com

САВО МИНИЋ,
нови председник
Ловачког савеза
Републике Српске

Савез у служби СВИХ ЛОВАЦА

Планирамо објављивање ловачког гласила, израду интернет странице те изградњу ловно-техничких објеката, као и враћање струке у сам Савез, што подразумејева и уношење дивљачи са којом тренутно не газдујемо, рекао Минић

ПИШЕ: ЉИЉАНА АЛЕКСИЋ
krozrs@glassrpske.com

Нови председник Ловачког савеза Републике Српске је Саво Минић који је на овој функцији замијенио Вукашина Војиновића.

Иако је било неких најави да би изборна скупштина у Бијељини мо-

гла протећи у политичким препуцавањима, приликом избора новог председника то се ипак није десило, јер је јединство делегата приликом избора Минића било очигледно.

- Све оно што планирамо да радимо у наредном четворогодишњем мандату је у интересу свих ловаца Српске. Планирамо објављивање ловачког гласила Савеза РС, израду интернет странице те изградњу ловно-техничких објеката, као и вра-

ћање струке у сам Савез, што подразумејева и уношење дивљачи са којом тренутно не газдујемо. Ловачка удружења представљају базу Ловачког савеза и због тога је неопходно у наредном периоду ловцима обезбиједити могућност остваривања прихода - рекао је Минић.

Он је додао да је потребно омогућити ловцима полагање ловачких испита, као и друге потребе а то су маркице, ловне карте за несметан рад ловачких секција.

Претходни председник Вукашин Војиновић је 16 година био на челу Савеза, а на Скупштини је изабран за почасног председника.

**ВОЈИНОВИЋ СМИЈЕЊЕН
ПОСЛИЈЕ 16 ГОДИНА**

- Ми ловци се најмање бавимо ловом, у просјеку пет до десет одсто смо у лову, а у скоро 90 одсто случајева бавимо се осталим пословима као што су заштита узгоја дивљачи, уношење дивљачи, изградња ловно-техничких и узгојних објеката, затим састанци, сједнице и дружења. Дакле, у 90 одсто случајева бавимо се пословима, који су неопходни за потребе ловаца и секција широм Српске - рекао је Војиновић.

На подручју РС евидентирано је око 20.000 ловаца, али их по процјени има много више. Главни задаци свих ловачких секција у наредном периоду биће током зиме исхрана и очување ловачког фонда, а на прољеће им предстоји акција пребравања дивљачи.

ПИШЕ: ДУШАН РЕПИЈА
dusanr@glas-
srpske.com

Председник ЛУ
"Срндаћ" Ненад
Згоњанин

Ловачко удружење "Срндаћ" из Сводне

Обновљен фонд срнеће дивљачи

Историја организованог ловства на подручју Сводне, у општини Нови Град, датира још од средине 19. вијека. Од тада па све до 1990. године ловци из овог мјеста били су чланови ЛУ "Фазан", али су непосредно прије рата формирали своје удружење "Срндаћ".

Удружење броји 180 ловаца, а газдује земљиштем површине 10.607 хектара, које је најбогатије срнећом дивљачи.

- Стварно имамо завидан број ове врсте. Настојимо на све начине да чувамо дивљач, а не да је бјесомучно убијамо и то даје резултате. Послије рата срну готово да није било могуће видјети, а сада је веома бројна. Такође, имамо много зечева и фазана, али се трудимо да мало подмладимо ове врсте уношењем нових јединки. Ове године смо први пут у ловиште уније-

Настојимо на све начине да чувамо дивљач, а не да је бјесомучно убијамо и то даје резултате. Послије рата срну готово да није било могуће видјети, а сада је веома бројна, рекао Жујић

Ове године пуштено 20 зечева

Успјешан лов на дивљу свињу
ФОТО: ГЛАС СРПСКЕ

Дружење уз котлић

КРИВОЛОВЦИ НАЈЧЕШЋЕ ДОЛАЗЕ ИЗ ПРИЈЕДОРА, КОСТАЈНИЦЕ И НОВОГ ГРАДА

татак новца је препрека за још боље резултате, али у ЛУ "Срндаћ" не кукају.

- Финансирамо се искључиво од чланарина и понеке донације. Трудимо се да сваку марку паметно утрошимо, тако да смо подигли девет ловачких кућа и ловачки дом. Такође смо направили више десетина високих чека, а имамо и хранилице за срнећу дивљач и дивље свиње. Годишње сијемо око два и по хектара кукуруза што у зимским мјесецима износимо да би дивљач преживјела - рекао је Жујић.

Стево Лазић, најстарији ловац у Сводни

ли 20 младих зечева, а тако ћемо наставити и у наредним годинама - рекао је секретар удружења Мирослав Жујић.

И поред настојања да сачувају и обнове ловиште, сусрећу се са великим проблемом - криволовом.

- Знамо да криволовци најчешће долазе из Приједора, Костајнице и Новог Града. Велики проблем је што

се људи прибојавају да то пријаве, па су нам руке помало везане. Све док не почнемо да кажњавамо криволовце биће још горе, па се бојим да ће моје праунуче морати да иде у зоолошки врт да би видјело срну. Даћемо све од себе да се то не деси, али нам је потребна помоћ, јер се сами не можемо изборити с тим - рекао је Жујић.

Као и у сваком колективу, недос-

За штитни знак ловаца из Сводне још од 1967. године је 87-годишњи Стево Лазић. Иако је дубоко загазио у девету деценију, витални старина не помишља да окачи пушку о

клин и са сјетом у гласу подсјећа на стара времена и дочарава како је некада изгледао лов, те упозорава да су помало изгубљене основне вриједности.

- Сјећам се када сам са својим другарима Николом Дрљачом, Лазом Лазићем, Срђом Трбулином, Пером Радманом, Бранком Пилиповићем, Митром Лазићем, Стевом Кукавицом, Рајком Тубином и другим излазио у шуму. Нама је на првом мјесту било дружење, разанода, пјесма... Најмање лов. Сада је све прече од тога. Више се тежи за престижом и да тако кажем месом.

Даме

Међу 180 ловаца из Сводне своје мјесто су нашле и три даме. - Поносни смо што са нама у лов иду Винка Згоњанин, те Нада Пекија и њена кћерка Јелена. Постоји чак и анегдота о Винки, која је ловац од 1981. године. На њих гледамо као на сестре - рекао је Жујић.

Настојим да савјетујем млађе, да осјете шта је истинска љубав према овом хобију и ако Бог да, наставићу још дуго - рекао је Лазић.

У складу са Лазићевим настојањима ловци из Сводне почетком новембра организују традиционално дружење и лов на дивљу свињу.

- Ово је било десето јубиларно издање. Обично идемо у дио Поткозарја гдје има много дивље свиње. Долазе нам гости из Бањалуке, Челинца, Козарске Дубице, Приједора, Костајнице, Новог Града и других градова, а послје лова слиједи ручак, прављење паприкаша и весеље - нагласио је Жујић.

Крај године резервисан је за чишћење ловишта од штеточина.

- Сваке ловне суботе неколико група ловаца креће у лов на лисице, куне и дивље мачке. Јер уколико то не урадимо како треба, паба смо уносили зечева и фазане, јер су они најрањивији. Имамо неколико група које добро лове лисицу, прије неколико дана донијели смо на институт осам узорака и на срећу до сада нисмо имали ниједан случај бјеснила, баш као и у прошле двије године - закључио је Жујић.

9

ловачких кућа изградиле

1

ловачки дом

2,5

хектара кукуруза годишње сију за храну дивљачи

3

примјерка срндаћа у посљедње двије године имала трофејну вриједност

ПИШЕ: ДУШАН РЕПИЈА
dusanr@glassrpske.com

Чланови ЛУ "Семберија"
успјешни у лову на лисицу

Организација и пси гарант за добар улов

У лову на предаторе чија се бројност повећала на подручју Семберије од почетка ловне сезоне је одстријељено 60 лисица.

Изјавио је ово секретар Ловачког удружења "Семберија" Раденко Божић, који је навео да се број лисица у претходне двије године повећао.

- Не могу да кажем тачан разлог, али мислим да су поплаве из маја 2014. године помјериле дивљач, конкретно лисицу, која је спас тражила у брежуљкастим предјелима, каквим газдује наше удружење. Такође, претпостављам да је употреба оралне вакцинације лисица против бјеснила довела до повећања бројности - рекао је Божић.

Лисице су познате као велике штеточине, а на њиховом менију обично су фазани и зечеви, које

Лисица је врло мудра животиња и потребна је добра припрема како би улов био сигуран. Потребно је упратити куда се креће, јер се стално креће по истим стазама, рекао Божић

чланови "Семберије" уносе у великом броју у ловиште.

- Током лова на другу дивљач, наши ловци су примјетили велики број лисица, тако да смо морали да се организујемо како труд не би био узалудан. Лисица је врло мудра животиња и потребна је добра припрема како би улов био сигуран. Потребно је упратити куда се креће, јер се стално креће по истим стазама - рекао је Божић.

**ФАЗАНИ И ЗЕЧЕВИ
НА МЕНИЈУ ЛИСИЦА**

Велику улогу у успјешном лову имају и пси, који морају бити "научени" да прате само траг лисице.

Бјеснило

Свако Ловачко удружење има задатак да одређен број лисица пошаље на анализу у Ветеринарски институт "Др Васо Бутозан".

- Послали смо 20 примјерака и сваки дан очекујемо резултате, али се надам да неће бити примјерака код којих је регистровано бјеснило. Све мање је таквих случајева у претходних неколико година - рекао је Божић.

- Уколико имате псе који иду за траговима остале дивљачи, на примјер срнеће и дуго гоне, лов на лисицу неће бити толико успјешан. Потребно је да имате псе који гоне кратко, али упорно и онда ће она сигурно кренути једном од устаљених стаза, те доћи на нишан ловцу. Лисице су најактивније у раним јутарњим сатима, када их је и најлакше уловити - рекао је Божић.

У лов не иде без вјерног друга, своје Лиле
ФОТО: А. ЧАВИЋ

Ловац Миле Божић Јанкула из Горњих Подградаца код Градишке већ пола вијека другује са пушком

Окитио се трофејима из цијеле бивше Југославије

Сваке године одлазим са ловцима из Шипова у хајку на вука, првог викенда у фебруару. Сјећам се, било је снијега таман довољно да дивљач покаже трагове. Ловци се подијелили у групе, једни у прогон, други на чеку. Три сигурна хица и вучица је пала, похвалио нам се Јанкула

ПИШЕ: МИЛИЈАНА ЛАТИНОВИЋ
milijanal@glassrpske.com

Миле Божић, познатији по надимку Јанкула, члан Ловачког удружења "Козара" из Горњих Подградаца код Градишке, један је од ријетких ловаца у Српској који се може похвалити да је с ловачком пушком на рамену

прошао цијелу бившу Југославију. Нема ловачког друштва од Козаре, Вишеграда, преко Копаоника и Тјентишта, потом Сежане у Словенији до бугарског градића Варне, на обали Црног мора, које Јанкула није посјетио и одакле није донио трофеј. Познају га, како каже, ловци у свим републикама бивше државе, а почасни је члан ловачких друштва у Крагујевцу и Сежани. Рођен је на Кордуну у Хрватској, у породици гдје је лов традиција стара 300 година, а ловачка пушка, баш као и надимак Јанкула, преносили су се с дједова и очева на мушку дјецу. Данас му је 65 љета, а у лов је кренуо већ са пет година. - Још као петогодишњи дјечак молио бих оца да ме поведе са собом у лов, то је била увијек моја једина и највећа жеља. Прије него што сам сјео у школску клупу, препјешачио

ДУБОРЕЗ

Осим љубави опрема лову, Миле Божић Јанкула истински је мајстор који техником дубореза ручно израђује подложне плоче за ловачке трофеје. - Све радим ручно, длијетом, на ораху, липи или јавору. Многима сам урадио подложне плоче, а резбарио сам и ловачке ормаре за чување пушака и ловачке опреме - рекао је Јанкула.

сам све њиве и пропланке на Кордуну - испричао је Јанкула.

Љубав према лову била је јача од свега, а да би добио прилику да недељни дан проведе с ловцима у походу на дивљач, једини услов био је да буде добро и послушно дијете, а касније одличан ђак.

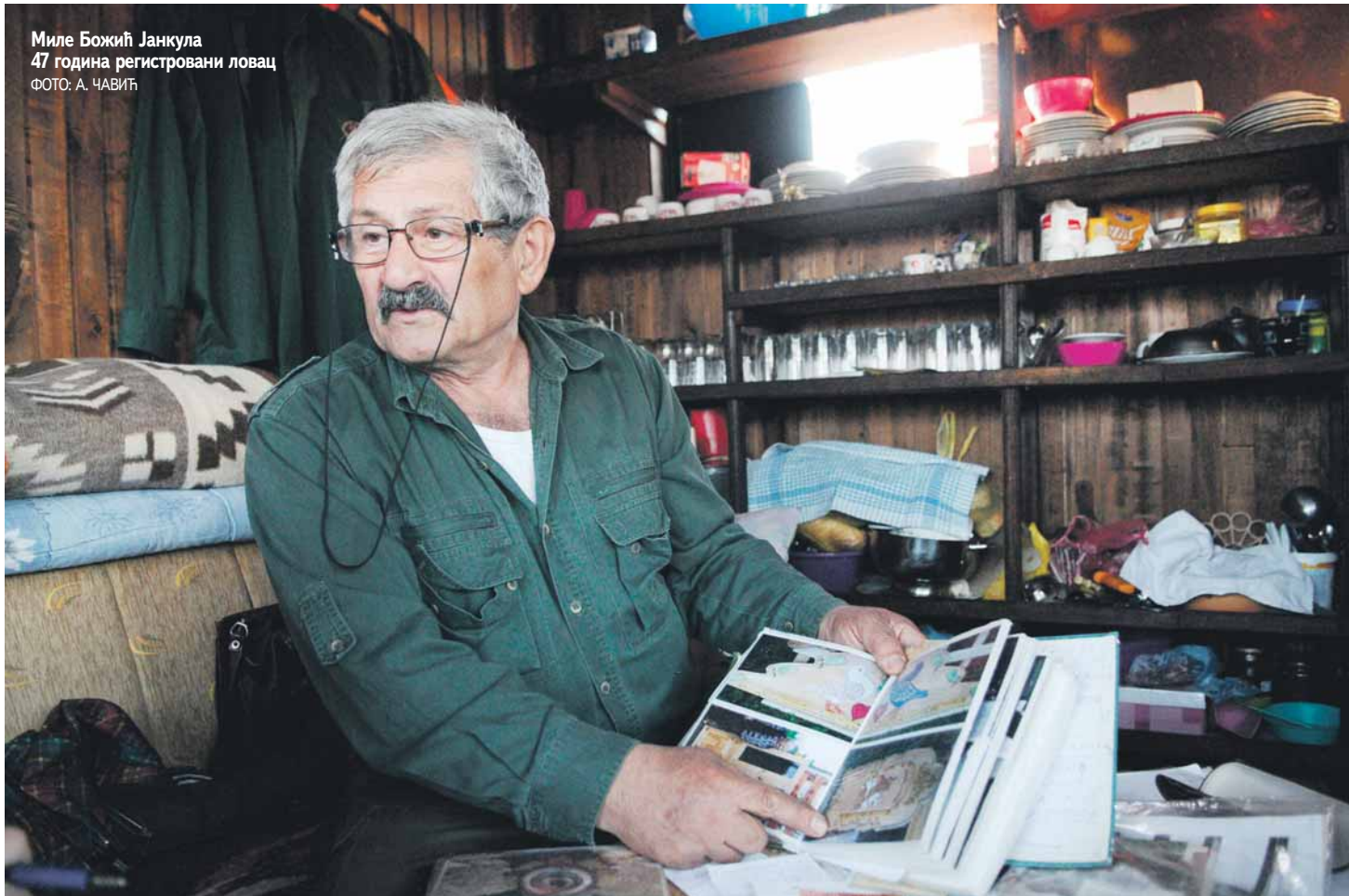
- Први пут сам пуцао из ловачке пушке кад ми је било осам година. Био је Видовдан, памтим као да је јуче било. У школи су дијелили ђачке књижице. Кад је подијелио свима, учитељ прозва мене и рече да останем, па ћу с њим у лов - присјећа се Јанкула. Учитељ је знао да је одлазак у лов за њега већа радост од свих петица у ђачкој књижици.

ЈАНКУЛА: ЛОВ МЕ ЈЕ СПАСИО ДА НЕ ПОЛУДИМ

- Кад смо зашли дубље у шуму, пси залајаше, подигоше дивљач, а учитељ и ја хитро за њима и тек на једном наћох се пред свршеним чинио. Учитељ ми пружи пушку и рече: "Ево, Јанкула, пуцај." Повучем обарач и на два, три метра испред мене паде лисица - наставља причу Јанкула.

Био је то, како каже, најсрећни-

Миле Божић Јанкула
47 година регистровани ловац
ФОТО: А. ЧАВИЋ

ји дан у његовом животу. Вукао је лисицу кроз село, од куће до куће и с поносом свима показивао свој први улов. Откако је окачио пушку на раме, сваке недеље са ловцима одлази у природу да храни дивљач, одржава ловиште од штеточина и ужива у одстрелу.

Од тог првог улова

Годинама се бавио препарирањем животиња

прошло је неколико деценија, а у Јанкулиној збирци низали су се трофеји.

- Ловио сам све врсте дивљачи, од лисице, као мог првог улова, преко зечева, вука, вепра, па и срндаћа. Ипак, најдражи ми је био лов на теретијеба у Гламочком пољу - казао је

Јанкула.

Већини ловаца је, како каже, највећа жеља да одстријеле најмудрију животињу међу дивљачи, вука, а њему је то пошло за руком неколико пута. Први пут вука је одстријелио на Косову, а неколико година касније и у Српској, у Шипову.

- Сваке године одлазим са ловцима из Шипова у хајку на вука, првог викенда у фебруару. Сјећам се, било је снијега таман довољно да дивљач покаже трагове. Ловци се по-

дијелили у групе, једни у прогон, други на чеку. Три сигурна хица и вучица је пала - похвалио нам се Јанкула.

ПРЕПАРИРАО ЖИВОТИЊЕ ЗА МУЗЕЈЕ ШИРОМ ЕВРОПЕ

Радо се присјећа одлазака у друге државе и њихова ловишта, обичаја које је тамо видио и неких бољих и лепших времена која је, како каже, проживио и која се данас, најалост, само спомињу.

- Једном приликом водио сам групу ловаца у Србију, ишли смо у лов на зечева и вратили се с пуним руксацима. Мирна рука и добар поглед, а у руксацима 35 зечева - присјећа се Јанкула док показује фотографије и новинске чланке, као једине свједоке минулих времена.

Ипак, како каже, и искусном ловцу рука понекад задрхти па промаши дивљач. И сам је промашио неколико пута срндаћа, зеца, па и лисицу.

Иако је у лов кренуо као петогодишњи дјечак, регистровани ловац је 47 година. Исто толико прошло је откада је први пут купио свега 20 грама арсена и научио да препарира

ЛИЛА

Одлазак у лов за Јанкулу незамислив је без његовог, како каже, вјерног друга, његове Лиле. Ријеч је о псу који је прави птичар, а који такође веома добро доноси дивљач из воде захваљујући изузетној осјетљивости њуха. Интелигентан је и лако се обучава. Ватрен је и неуморан, ефикасан на свим теренима, у лову на све врсте дивљачи, како пернасте тако и длакаве, као и у хајкама.

дивљач.

- Прије овог несретног рата имао сам фирму за препарирање птица, риба и дивљачи. Радио сам искључиво са арсеном, а предност таквог препарирања је у томе што се дивљач никад не распада - казао је Јанкула.

Истиче да је препарирао разне животиње за музеје широм Европе.

- Волио бих да своје знање и умијеће пренесем некоме ко је истински заљубљеник у лов, коме је лов у крви баш као и мени. Ја немам више неког свог и радо бих научио некога техникама препарирања арсеном - рекао је Јанкула.

Овог искреног и истинског заљубљеника у лов живот није мазио. У избјегличкој колони 1995. године,

кад је кренуо из родног Кордуна, изгубио је све што је стекао.

Да од лошег увијек има горе осетио је по доласку у Србију, гдје је као избјеглица преживљавао нове муке и недаће, а она најсуровија била је губитак сина јединца.

- Лов ме је спасио да не полудим. Једини мир и једини спас су ми моја супруга Мира, ова ловачка пушка и мој вјерни друг - Лила, ловачка куја расе еспањел бретон. Друго немам ништа - са сјетом у гласу казао је Јанкула.

НАЈДРАЖИ ЛОВ НА ТЕТРИЈЕБА

Иако иза себе има скоро пет деценија озбиљног ловачког искуства, радо посјећује све ловачке манифестације и сајмове, на којима, како каже, увијек нешто ново научи. Ове године био је гост на једном од штандова на Међународном сајму лова, риболова, екологије и спорта "Лоримес 2015" у Бањалуци.

www.torzokom.com

Torzokom d.o.o. u svojoj ponudi posjeduje kompletan program lovačke opreme od karabina i sačmarica do municije, optika.

Brendovi koje zastupamo su:

Browning	Sauer	Tikka	Nikon	Baikal
Aimpoint	Winchester	Sako	Mirage	Zeiss
Norma	Meopta	Bellot	RC	Rio
				Rottweil

Uvjerite se sami u kvalitet proizvoda namijenjenih lovu u našoj ponudi, koju razvijamo još od 2000. godine.

Sjedište firme:	Tel. +387 52 243 890
Mitropolita P. Zimonjića C-3	Fax: +387 52 243 891
Prodavnica br. 4	Mob. +387 65 779 799
Ul. Kralja Petra I oslobodioca bb	+387 65 956 663
79101 Prijedor	e-mail: torzokom@gmail.com

Чисте, заобљене, елегантне линије и једноставност свих функција овог оружја у себи крију ингениозност, велику креативност и инжењерски напор његовог конструктора -проналазача

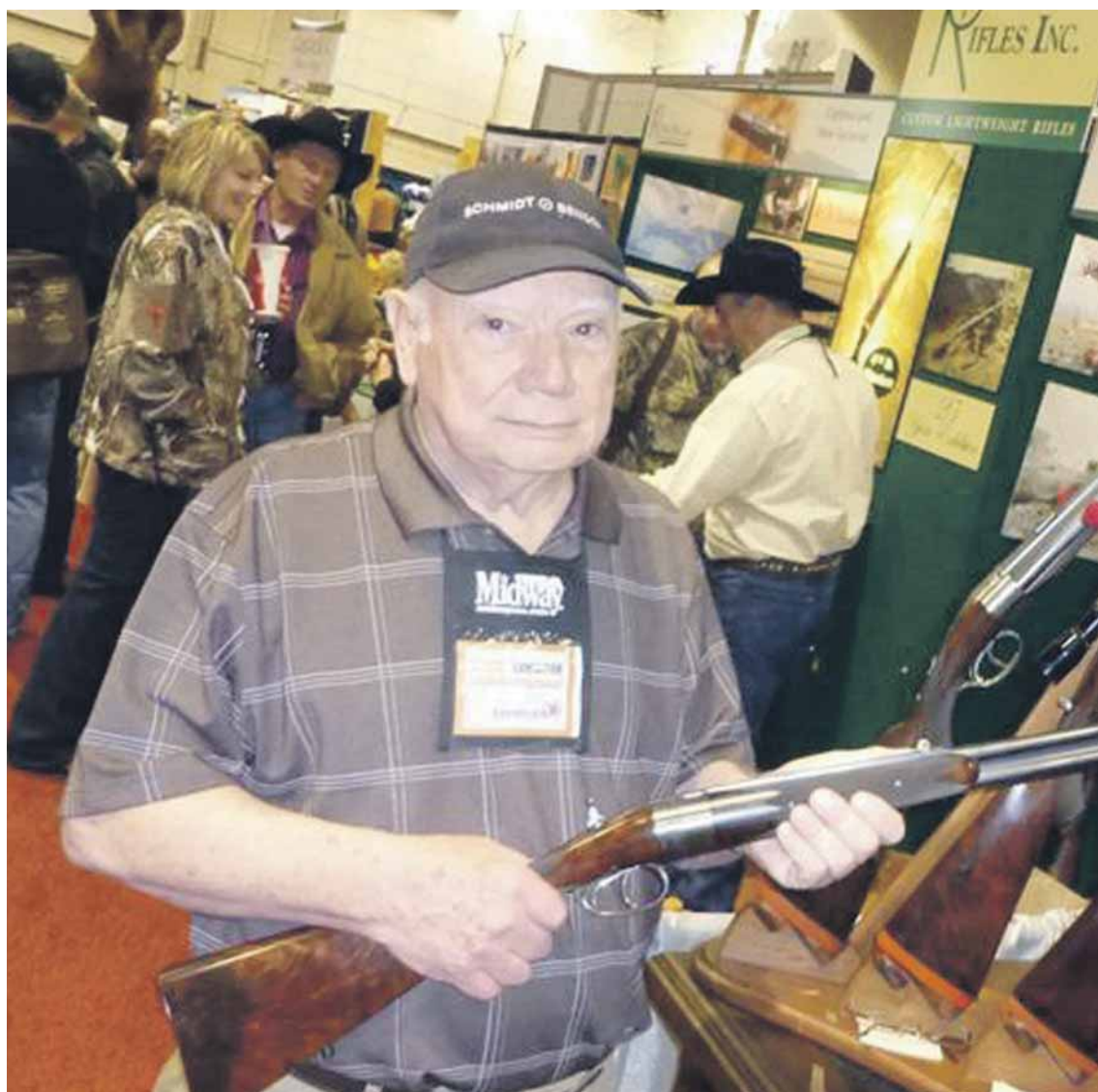
ПИШЕ: ДРАШКО ДРАГОСАВЉЕВИЋ
ddragosavljevic@gmail.com

Примијењеним умјетностима данас називамо све оне умјетности које имају за циљ да на посебно креативан, умјетнички начин, обликују и украсе свакодневне предмете те њихову употребу учине што пријатнијом, истовремено развијајући и његујући људски осјећај за естетику. Један од најтипичнијих примјера таквих предмета управо је оружје, које човјека прати од његовог настанка, а које је он кроз историју израђивао са огромном посвећеношћу те на безброј начина маштовито украшавао, дајући му потпуно нове, умјетничке димензије.

ВРХУНСКО ОРУЖЈЕ САВРШЕН СПОЈ ФОРМЕ И ФУНКЦИОНАЛНОСТИ

Потписник ових редова сјећа се властитог ентузијазма, када је у детињству на поклон добио књигу "Сви пиштољи и револвери света". Било је то обимно дјело чувеног руског стручњака у области историје ручног и пјешадијског ватреног оружја Александра Борисовича Жука (дјело је код нас превео и приредио Милош Васић, 1986. године). Будући да је Жук био и умјетник, невјероватно

тало талентован илустратор, на чему би му могли позавидјети и врхунски мајстори стрипа, књига је поред фотографија, оплемењена и његовим вјерним, прецизним, врло детаљним цртежима револвера и пиштоља. Енциклопедија је обилвала бројним примјерима људске инвентивности, историјским и техничким занимљивостима, а из ње се могло сазнати између осталог и то да оружје није само машина-алат већ често, у сагласју са временом, умјетнички обликован предмет.

Да су мајстори оружари често и врхунски умјетници показује рад Џорџа Хонига

Заносне облине љепотице из Ајдаха

Наиме, један од пиштоља, који је аутору овог чланка привукао пажњу својим дизајном, у наведеној књизи описан је као можда најљепши пиштољ калибра .45 АСР који је икада

направљен. Америчко такмичарско оружје нарочито елегантних, а оштрих линија, о које је и стручна јавност у то вријеме била штуро обавијештена, израђивано је ручно

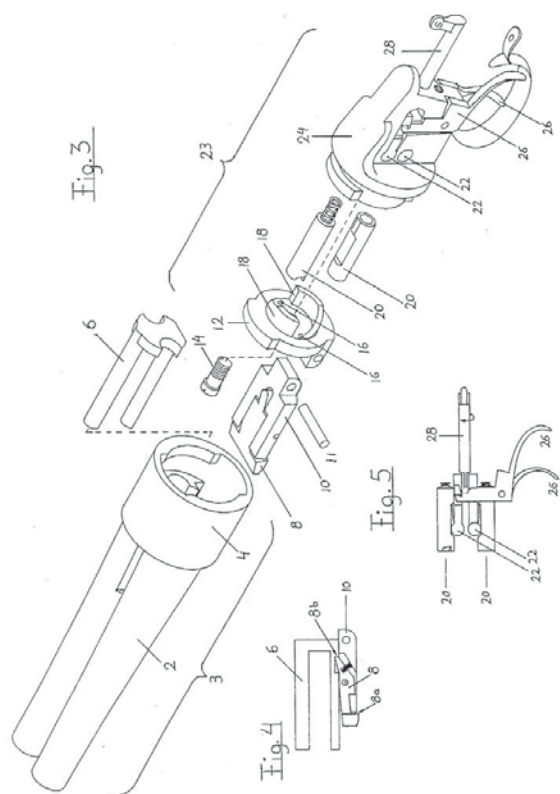
Хониг

Ловачке пушке Џорџа Хонига споља изгледају као скупцејени, отмени и уникатни дводивљни штапови за шетњу или билијар, нарочите љепоте и текстуре, а кроз свој заобљен, елегантно витки облик, без икаквих штрчећих полуџа, осовина и команди, сем обарача са браником, те генијалну једноставност механизма, који обезбеђује велику чврстину брављења, уз врхунски квалитет ручне израде, представљају један од ултимативних примјера прожимања умјетничке форме и неприкосновене функционалности у свијету оружја.

Баухауса - њемачке државне школе за архитектуру и примјенене умјетности, односно нарочитог покрета насталог са идејом о прожимању умјетности и индустријске производње, како би се производима различите намјене удахнуо дух лијепог и естетског уз истовремено наглашавање практичне и сврсисходне димензије.

Баухаус, на коме се заснива савремени индустријски дизајн, зачет је 1919. од стране њемачког архитекте Валтера Гропиуса, предавачи те чувене школе били су нпр. свјетски познати сликари Кандински и Кле, а различити предмети, дизајнирани у то вријеме и данас одишу безвременском естетиком - елеганцијом и функционалношћу. Са правом се може претпоставити да је Fritz Walther био управо под утицајем Баухауса покрета у вријеме када је дизајнирао ове пиштоље који се у неизмијењеном облику производе до данашњег дана.

U.S. Patent Apr. 8, 1927 Sheet 2 of 2 5,617,665

од најбољих материјала, са минималним толеранцијама, није имало споља видљивих команди и било је тако ергономично и складно да је прије подсећало на скулптуру и умјетничко дјело него на пиштољ.

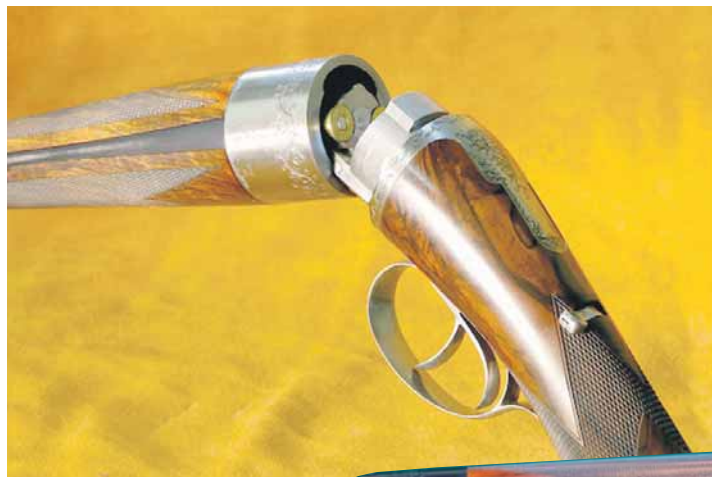
Био је то "Sokolovsky Automaster", рад дизајнера оружја Пола Соколовског, рекламиран као "ролс ројс" међу пиштољима у калибру .45 ACP, иначе ремек-дјело индустријског дизајна из средине 1980-их година, а израђен у тадашњем стилу дизајнирања аутомобила какав је на примјер модел DeLorean (DeLorean DMC-12, аутомобил из филмске трилогије "Повратак у будућност", дјело чувеног италијанског дизајнера Ђорџета Ђуђара).

Ако класични пиштољ Walther PPK (или његовог претходника PP) посматрамо кроз призму наведеног, можемо уочити како он на посматрача, кроз складну једноставност својих линија, чак и данас оставља јак визуелни, естетски утисак модерног и актуелног предмета, премда је PP настао још 1929, а PPK 1931. године. Walther PP и PPK су дизајнирани у вријеме политичких промјена и друштвених превирања у Њемачкој. Међутим, овај период је такође био значајан због огромног утицаја

РЕМЕК-ДЈЕЛО ИНДУСТРИЈСКОГ ДИЗАЈНА

Слично је и са чувеном италијанском школом дизајна и поменути, необично утицајним италијанским дизајнером аутомобила Ђорџетом Ђуђаром. Требало би много простора да се поброје све свјетске најугледније аутомобилске фирме за које је радио и још ради као и сва његова дизајнерска рјешења аутомобила од којих неке свакодневно срећемо на улици. Ђуђаро је на име познаваоцима оружја познат и по својој сарадњи са најстаријом оружарском кућом на свијету / фирмом "Пјетро Берета".

Из те сарадње изродили су се полуаутоматски карабин у калибру 9мм Luger Beretta Sx4 Storm, "свемирски" малокалибарски пиштољ Beretta U22 Neos, пиштољи серије Beretta 9000 и наравно ултрамодерна такмичарска сачмарица будућности Beretta UGB25 Xcel (револуционарна комбинација полуаутоматске пушке сачмарице и преламаче у калибру 12).

Дизајн свих ових оружја потписује управо Ђуђаро који је на њима применио знања и искуства стечена у дизајнирању спортских и тркаћих аутомобила.

У овом броју "Ловца" представљамо јединствено умјетничко дјело међу ловачким пушкама - комбиновану бокерицу преламачу са револуционарним ротационим брављењем чији је творац, као 16-годишњи младић, почетком 1950-их за оригиналан дизајн пиштоља освојио прву награду на такмичењу у индустријском дизајну организованом од стране америчке фабрике аутомобила "Форд". Његово име је Џорџ Хониг.

ПУШКА ЏОРѢ ХОНИГА

Конструктор George Hoenig рођен је у америчкој савезној држави Ајдахо, гдје још успјешно ради, а професионалну каријеру оружара започео је 1960-их година код познатих америчких фирми "Weatherby" и "Rachman", гдје су запажене његове различите иновације. Рад на револуционарним пушкама преламачама са такозваним обртним брављењем, односно обртном бравом, започео је почетком 1990-их година прошлог вијека. Идеја се родила из жеље да елиминира све компликоване и непотребне дијелове који су склони лому или отказу па је Хениг кренуо од тога да своју сачмарицу максимално поједностави и истовремено очврсне дајући јој лични естетски печат. Прва његова конструкција датира из 1992. године, након чега наставља рад, своју идеју разрађује и доводи до савршенства у новембру 1995. године.

Шта заправо ово оружје чини тако јединственим и оригиналним?

Прије свега баскула и носач цијеви су цилиндричног, потпуно заобљеног облика и у затвореном положају заједно формирају беспријекоран цилиндричан спој. Овдје не постоје бочне равне плоче на баскули нити споља видљив преламачући механизам. Док се код класичних преламача запињање ударног механизма врши преламачем, код Хони-

гове пушке запињање ударача се врши ротирањем цијеви. Као што је случај код стандардних преламача и Хонигову пушку чине два основна саставна елемента, дакле баскула са кундаком и цијеви са поткундаком. Међутим, веза између баскуле и цијеви ријешена је на елегантан, али необично чврст, начин, чиме су отклонене све мане класичних преламача које су склонеле да се расклимају при испуцавању веће количине по-

тентне муниције било сачмене или карабинске.

СИСТЕМ ОБРТНОГ БРАВЉЕЊА ЏОРѢ ХОНИГА

Такозвана ротациона заобљена акција (Rotary Round Action), односно брављење, код Хонигове бокерице остварено је уз помоћ два масива бријега на челу баскуле, који залазе у одговарајуће отворе унутар маси-

вног прстенастог носача у којем су фиксиране цијеви. Обртањем тог носача фиксни брегови на челу баскуле чврсто се забрављују унутар кружних канала. Брављење је ојачано до максимума. Да бисмо отворили пушку и довели лежишта метака у положај за пуњење, потребно је да шаком обухватимо пушку за поткундак и једноставно ротирамо цијеви за једну четвртину круга у десно. Овим покретом канали за брављење унутар цилиндричног носача цијеви раздвајају се од два масивна бријега за брављење који се налазе на челу бравећег блока са предње стране баскуле. Потом је потребно цијеви погурати још мало унапријед све док се оне врло лако, под властитом тежином, не "преломе" преко шарнира (који је у склопљеном положају скривен), чиме је пушка отворена и спремна за пуњење. Овим је активран и екстрактор који испуцање чачуре извлачи за пар центиметара и омогућава њихово лако вађење из лежишта метка. Како би се пушка затворила и довела у положај спреман за палбу, ове кораке треба поновити обрнутим редослиједом, дакле постављамо муницију у лежишта, подижемо цијеви, привлачимо их до краја ка баскули и лаким закретањем улијево за четвртину круга закључавамо за баскулу, при чему два масивна бријега на челу баскуле залазе у одговарајућа лежишта унутар цилиндричног носача цијеви, а чиме је остварено изузетно чврсто брављење способно да издржи огромне притиске. Бољег разумијевања ради, код овог типа брављења не ротирају бравећи брегови већ цилиндрични носач цијеви ротира око фиксне масивне бравеће главе са два бријега (као када би код обртног карабина ротирао сандук а затварач био фиксиран). Брегови за брављење су смјештени са горње и доње стране чела баскуле. На челу баскуле коаксијално је смјештена предња обртна плоча која са њим чи-

ни цијелину и има вишеструку функцију. У тој обртној плочи смјештене су ударне игле, а са њом је путем шарке остварена веза и са ротационим носачем цијеви. Са задње стране обртне плоче, унутар баскуле, налазе се двије брегасте површине намијењене запињању ударача. Ударачи су цилиндрични и смјештени су један изнад другог у унутрашњости баскуле. Приликом закретања носача цијеви при отварању пушке, долази до запињања ударача, јер ротирањем обртне плоче брегасте површине потискују удараче уназад до запетог положаја - запињање ударача се дакле остварује ротирањем носача цијеви при отварању пушке, а не преламањем као на стандардним преламачама. Обртањем носача цијеви при затварању пушке обрће се и обртна плоча са ударним иглама, која је шарниром спојена са цијевима, чиме се у саосност са ударачима доводе ударне игле и пушка је спремна за паљбу. Са ротирајућом плочом повезан је шарнир за преламање цијеви којег чини једноставна углобљена полуа са припадајућим покретним елементом који обезбјеђује фиксирање унутар лежишта у прстенастом носачу цијеви. Ручно извлачење екстрактора уназад ослобађа прстенасти носач цијеви са шарнира и пушка се врло лако расклапа на два основна саставна елемента. Потребно је цијеви преломити до краја, затим их мало подићи и извући тијело екстрактора, а потом развојити баскулу од цијеви. Окидање се обавља дјелом обарача. Кочница блокира удараче, чврста је и

поуздана. Њено крилице има лијеви и десни положај и врло дискретно је утопљено у контуру горње стране врата кундака, чиме није нарушена општа силуета оружја.

МАТЕРИЈАЛИ, ИЗРАДА, КАЛИБРИ, ПРЕЦИЗНОСТ...

Ово јединствено комбиновано оружје ручно је израђено од алатног челика S7 и најквалитетније, биране, уљно финиширане, енглеске ораховине посебно лијепе текстуре. Израда и финиш су једном ријечју савршени. У очи одмах упадају најмање могуће толеранције и невјероватно прецизно уклапање челичних и дрвених дијелова. Двије префрињено чекиране орахове плочице формирају поткундак и монтиране су уз помоћ четири дискретна завртња са лијеве и десне стране. Заједно чине облу цијелину која се савршено уклапа са цилиндричним носачем цијеви.

Исти случај је и са вратом кундака, чији је предњи обли крај беспријекорно укомпонован са задњим дијелом обле баскуле. Чекирани пиштољски рукохват може бити опремљен заштитником врата кундака или имати заобљену форму. Кундак има пиштољски рукохват, фину образину и гумени потков. Метални дијелови су фино гравирани у класичном енглеском стилу, а што је рад Хониговог дугогодишњег сарадника Овена Барлета. Браник обараче израђен је такође у класичном стилу и гравирани. Хониг нуди и своју оригиналну конструкцију монтаже за оптичке нишане, а пушке се према жељи опремају

нарочитим усјецима за монтажу на баскули и шини која се пружа дуж горње стране цијеви у дужини поткундака. На шини је монтиран класични механички задњи нишан са усјеком. Постоје и модели са диоптерским преклопним задњим нишаном, који је у транспортном, преклопљеном положају утопљен у горњу страну врата кундака одмах иза полуге кочнице. Прецизност ових пушача такође је висока, па се на примјер четири хица 5.6-50R лако могу смјестити у мету ширине три четвртине инча на 100 јарди (91,44 метра). Џорџ Хониг производи и четворострелну комбиновану пушку ("фирлинг") са двије сачмене цијеви у калибру 20, једном цијеви у карабинском калибру 5.6-50R те једном у калибру .22lr. Код "фирлинга" и даље постоје два ударача и двије обараче, али на обртној плочи смјештене су три ударне игле с тим да је довођење

жељених цијеви у бојеви положај, односно ударних игли у саосност са ударачима, обезбјеђено једном дискретном полугом са десне стране врата кундака. Запињање ударача, након извршена два окидања, код "фирлинга" се врши још једним обртањем цијеви улијево. Хониг нуди бројне комбинације цијеви и калибра, карабинских и сачмених, по жељи купца. Дужине цијеви крећу се од 22 до 26 инча. Могуће је наручити олучене цијеви у најпопуларнијим калибрима од 225 Win. до 9.3x74R. Треба нагласити да се ово оружје ради по наруци и да се годишње направи тек неколико комада, а купци чекају годинама на свој примјерак који долази у луксузном коферу зелене плишане поставе. Пушке "хониг" у рангу су најскупљих и најбољих класичних енглеских попут "Holland and Holland", тако да је о цијени беспредметно говорити.

Док ову причу приводи крају, аутор сједи у удобној "cesca" столици, израђеној од савијених еластичних челичних цијеви, коју је још 1928. дизајнирао један од познатих студената Баухаус школе Марсел Бројер, а уместо закључка паразфразира оснивача Баухауса, Валтера Гропијуса, који је написао да је далеко теже дизајнирати врхунску столицу него насликати другоразредну слику. Колико ли је тек тешко дизајнирати врхунску пушку...

Safar2
Jošavka - Čelinac

Momić Radenko
mob. +38766 887 395
e-mail: szrsafars@yahoo.com

Proizvodnja lovačke i ribolovačke opreme u zelenoj i kamuflaž hrastov list. Za lovačka udruženja i sekcije mogućnost plaćanja u ratama.

МЕТКОМ 9,3Х62 ММ "МАУЗЕР" МОГУЋЕ

Са добро одабраном пушком у калибру 9,3х62 мм без икаквих дилема могуће је ловити апсолутно сву дивљач, од срндаћа до слона. Врло мало калибара ће без икаквих проблема покрити такав опсег, а да истовремено не проузрокује жесток удар у ловчево раме и новчаник

ПИШЕ: ДРАШКО ДРАГОСАВЉЕВИЋ
ddragosavljevic@gmail.com

Крајем 19. и почетком 20. вијека више европских држава и Велика Британија били су заузети проширењем својих утицајних сфера широм свијета. Ниједан континент није био изложен овој експанзији више од Африке. Холанђани су били присутни у Јужној Африци, Португалци у Мозамбику, Белгијанци у Заиру, Енглези у Кенији и Родезији, Французи у Централноафричкој Републици, а Нијемци у Намибији и Танзанији.

Британци су производили пушке у тешким калибрима, као и муницију за њих, прилагођене и намијењене лову на најтежу и најопаснију дивљач Црног континента. Авај, иако су такве пушке у моћним калибрима биле прецизне и веома квалитетне, исто тако су биле и прилично скупе, те су умногосте превазилазиле опсег бушета просјечног енглеског фармера/колониисте. С друге стране, њемачки колониисти, у својим зонама утицаја, били су веома посвећени у жељи да од своје матичне државе добију квалитетне и ефикасне, а цијеном приступачне пушке у одговарајућем калибру погодном за одбрану од велике и опасне афричке дивљачи, али, наравно, и за њен лов.

Наиме, Њемачка је већ производила оно што ће касније постати најбоља и најмасовнија обртночепна акција на свијету - у питању су пушке и карабини система "Маузер" модел 98. Њемачки колониисти и ловци су у великом броју употребљавали баш војничке пушке "маузер" због њихове поузданости и ниске цијене, али су власти, уплашене од могућих колонијалних побуна, често за-

брањивале посједовање службених војних пушака и муниције. Међутим, Нијемци у то вријеме нису имали тежи калибар који би могао бити прилагођен постојећем стандардном М98 систему тако да одговори свим изазовима у лову на најтежу и најопаснију афричку дивљач.

С тим у вези, почетком 20. вијека берлински оружар по имену Ото Бок дао је себи задатак да развије управо такав метак. Године 1905. Бок представља резултате својих експеримената и тако је свјетлост дана угледао метак 9,3х62 мм - такође познат и као 9,3х62 "маузер".

9,3Х62 ММ ЈЕ И ДАЉЕ НАЈВИШЕ ЗАСТУПЉЕН У ЕВРОПИ И АФРИЦИ

Метак је имао зрно пречника 9,3 мм спаковано у чауру без ивице дугу 62 мм. Првобитна зрна била су масе 285 грена, почетне брзине 2.150 fps. Све је то врло лијепо уклопљено у М98 обртночепну акцију стандардних димензија, а храњење и екстракција били су поуздани. Нешто касније биће уведена зрна масе 286 грена, а почетна брзина је повећана на око 2.400 fps. СРП је успоставио свој стандард за овај

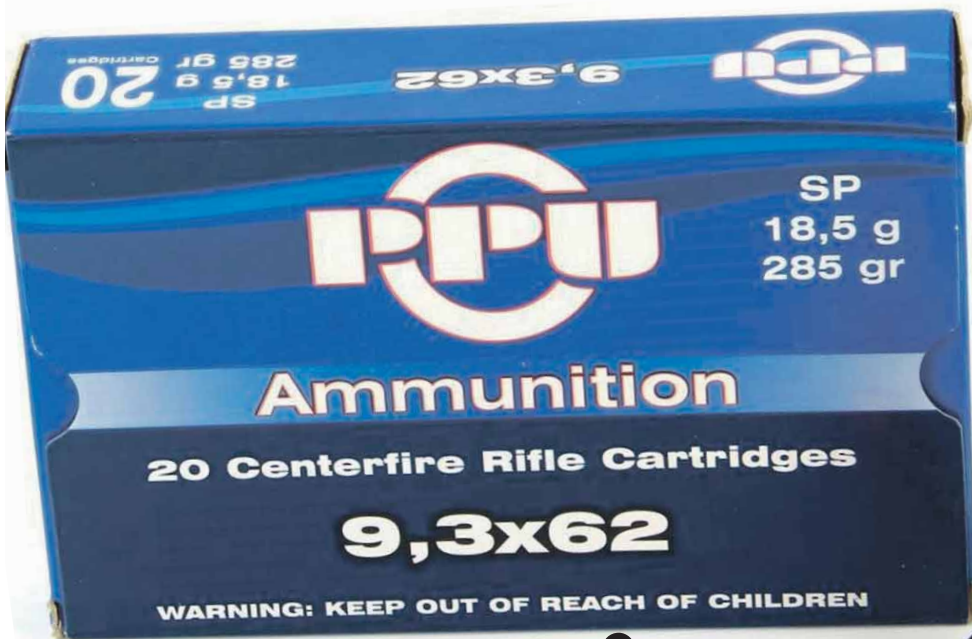
Најјуниве карабинс

9,3 x 62 SP 18,50 g (285 gr)

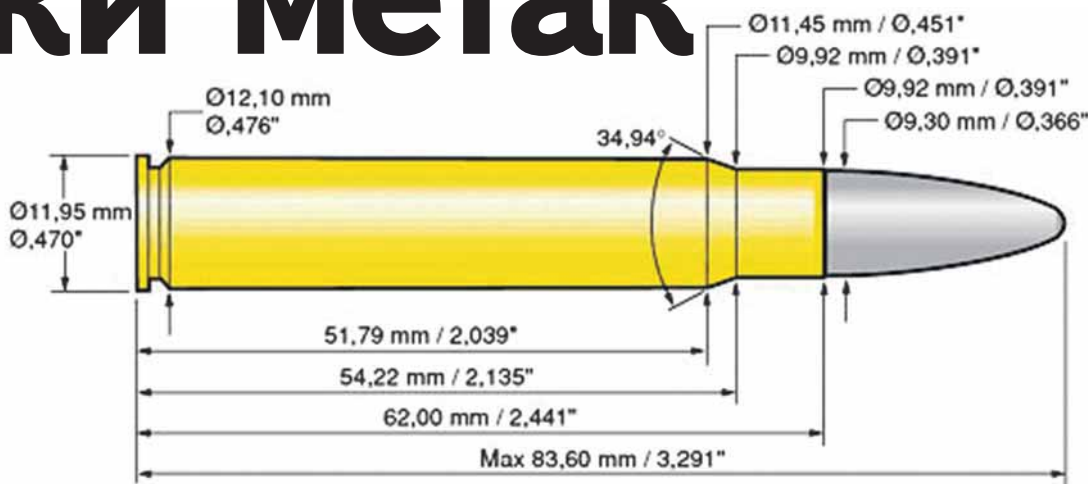
	0	50	100	150	200
Брзина (m/s)	690	649	610	572	535
Енергија (J)	4398	3896	3434	3018	2648
Путања (cm)	-5	2.7	4.5	0	-12.5

ЛОВИТИ ГОТОВО СВУ ДИВЉАЧ НА ПЛАНЕТИ

**МЕТАК 9,3Х62 ММ
СТАР ЈЕ 110 ГОДИНА**

Брзалнији Ловачки метак

метак према којем МАП притисак износи 56,500 psi, али у модерним робустним пушкама, уколико је то заиста потребно, нема разлога да се тај притисак не може попети и до 60.000 psi, чиме се обезбеђује почетна брзина од око 2500 fps.

Метак 9,3х62 мм је брзо постао веома популаран како у Африци тако и у Европи, а своју популар-

ност није изгубио до данас. Чак је својевремено и велики афрички ловац Џон "Пондоро" Тејлор, англофил какав је био, имао само ријечи хвале за овај типично њемачки калибар.

Тејлор у својој књизи "Афричке пушке и муниција", свјестан да је 9,3 мм скоро идеалан метак, а дискусије међу ловцима о његовој ефикасности беспредметне, написао је, између осталог, следеће: "Никад нисам чуо никакве притужбе у вези са 9,3 мм. Његова пенетрација је довољна за апсолутно све."

"Упркос свим модернијим магнум и 'супер' калибрима, 9,3 мм и даље остаје омиљени избор многих професионалних ловаца."

Модерне лабораторије муниције калибра 9,3х62 мм имају зрна масе од 220 до 320 грама, чија се почетна брзина креће између 2.200 и 2.650 fps.

Међутим, зрно од 286 грама, које развија брзину од 2.350 fps, вјероватно је најпопуларнија смртносна комбинација за крупне вепрове, јелене, лоса, медвједа и велике афричке антилопе попут куду и еланда.

Још једна предност метка 9,3х62 мм је релативно мали трзај за ову класу калибара. Иако снага трзаја зависи од лабораторије метка (јаче лабораторије имају и јачи трзај) и тежине пушке (тежа пушка мање трза), 9,3х62 мм генерише између 65-85% трзаја метка калибра .375

и .458. Поређења ради, то је само 20-30% више него трзај пушке калибра .30-06.

Подношљив трзај веома је битан ловцима, посебно онима који су ситније грађе или онима који су осјетљивији на трзај. Блажи трзај обично повећава вјероватноћу прецизног погађања првим метком и исто тако брже и прецизније пласирање следећег хица, уколико је то потребно. Као што је ловцима познато, много је важније у који дио је дивљач погођена од тога чиме је погођена, тако да је добро пласиран погодак са зрном 9,3 мм много ефикаснији него лоше пласиран са зрнима тежих калибара попут .375 или .458.

Можда се највећа предност метка 9,3х62 мм над метком .375 Н&Н огледа у знатно нижој цијени пушака јер 9,3х62 мм одговара стандардној дужини акције (9,3х62 мм, како је већ речено, настао је прилагођавањем стандардној дужини М98 акције). Сви већи европски произвођачи имају карабине у овом калибру (фински SAKO, аустријски Steyr и чешки CZ), а можда најбољи компромис између цијене и неприкосновеног квалитета нуди крагујевачко "Застава оружје" чији се легендарни "модел 70" производи наравно и у овом калибру.

Осим тога, на тржишту постоји велики избор квалитетне муниције у калибру 9,3х62 мм. Први Партизан, Лапуа, Нослер, Хорнади, Норма, Федерал, Барнс, Ремингтон, Sellier & Bellot, те Voodleigh само су неки од произвођача који имају овај метак у свом производном програму. Осим њих, њемачка компанија муниције RWS производи врхунску муницију у овом калибру, али је она веома скапа. Сви ови произвођачи у производном програму имају више типова зрна за овај метак која покривају широк опсег дивљачи.

Треба рећи ипак како овај калибар због пада зрна није баш најподеснији за пуцање на преко 200 м, што је иначе пракса у лову на "Марка Пола", највећег аргала на свијету, мада се и то може компензовати добром оптиком. Али, осим тих неколико изузетака, овај метак добар је за лов на огромну већину крупне дивљачи. Укратко, 9,3х62 мм је фантастичан метак који може да испуни низ улога у различитим врстама лова практично било гдје у свијету и на било којој дивљач.

250	300
501	468
2319	2026
-33.7	-64.3

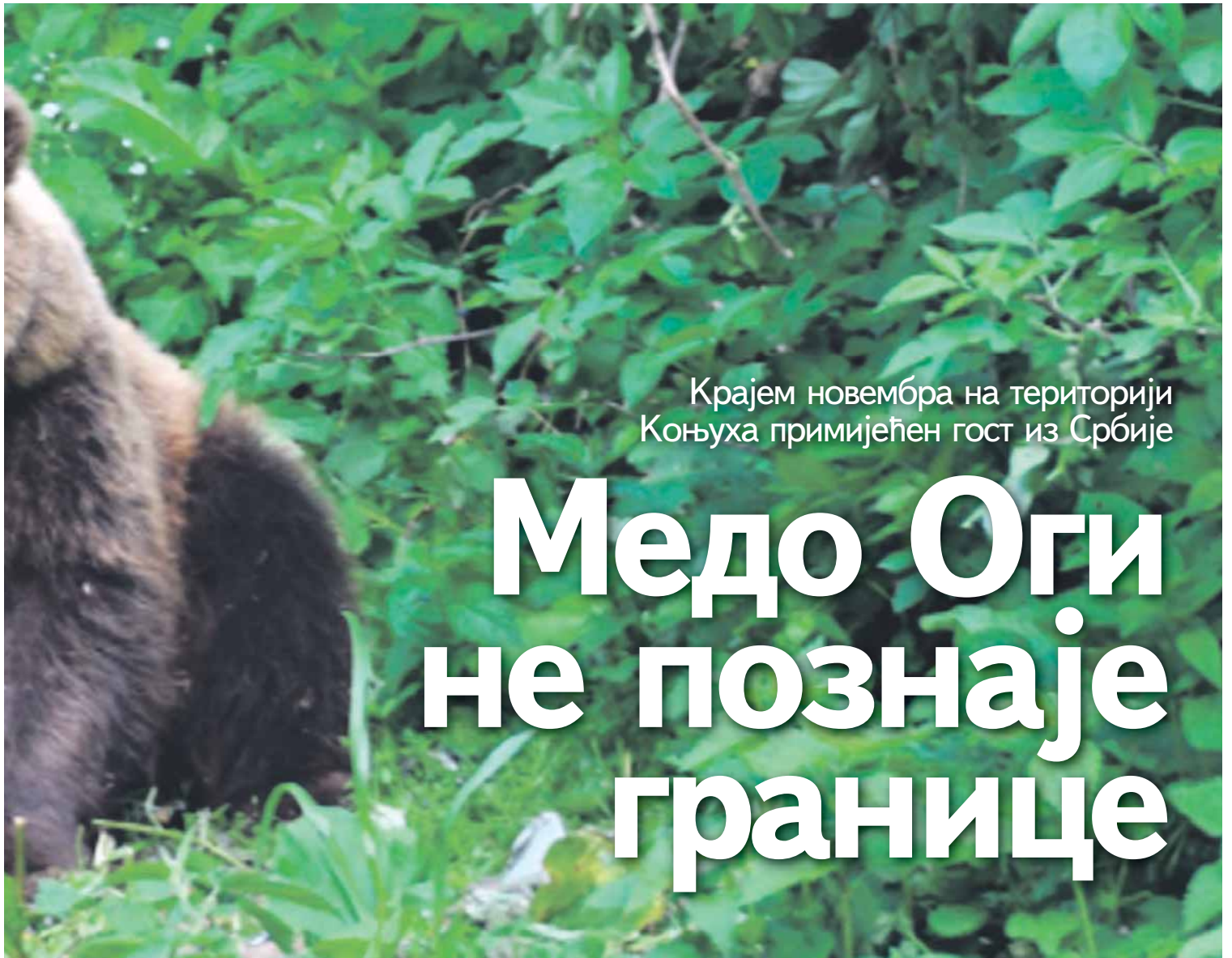
За разлику од земаља у окружењу, на подручју БиХ нису вршени пројекти обиљежавања медвједа сателитским GPS/GSM огрлицама

ПИШЕ: ЖЕЉКО СЕКУЛИЋ
zeljo.sekulic@gmail.com

Крајем новембра 2015. године позвао ме пријатељ и саопштио да му је сензорска камера за надзор ловишта на подручју Коњуха усликала медвједа на коме је видљива сателитска GPS/GSM огрлица, која служи за обиљежавање и праћење кретања дивљачи. Знајући да осим НП "Уна", у Федерацији БиХ, на нашим просторима још нико није

вршио сличне пројекте, претпоставио сам да се ради о медвједу који је дошао са територије Србије. Одмах сам контактирао са професором Душком Ђировићем, са Биолошког факултета у Београду, како бисмо сазнали више о медвједу усликаном фото-камером. Претпоставке су биле тачне па су и подаци и информације међусобно размијењени, а како професор Ђировић наводи, ради се о мужјаци који је маја 2014. године уз помоћ посебних замки ухваћен на подручју НП "Тара на територији Србије. Такође, професор наводи да је медвјед од септембра исте године практично на територији Републике Српске, тачније подручју вишеградске општине, односно падина Стоца, да би преласком ријеке Дрине боравио на подручју Девтака, Сљемenske планине, Романијског платоа и све до Коњуха у ФБиХ, гдје га је и усликала камера. Линијски посматрано, удаљеност од мјеста гдје је ухваћен и маркиран у НП "Тара" па до подручја Коњуха, на коме је недавно боравио, је око 80 километара.

Крајем новембра на територији Коњуха примијећен гост из Србије

Медо Оги не познаје границе

Важно је напоменути да је овај пројекат обиљежавања медвједа у Србији финансирао Министарство пољопривреде и заштите животне средине уз логистичку подршку НП "Тара". Пројектом руководи управо доц. др Душко Ћировић са Биолошког факултета у Београду. Иначе, према његовим подацима, у Србији је до сада ухваћено девет медвједа, од којих је осам маркирано наведеним сателитским огрлицама. У пракси, након хватања свака маркирана јединка добија своје име, па се медвјед са фотографија зове Оги. Поред Огија, ту су још и остали, као Рача, Успаванко и други.

Овакви и слични пројекти су у земљама Европе, али очигледно и ближег окружења (Србија, Хрватска) одавно у спровођењу и служби биолошких наука, јер само активан приступ заштити и упознавању основних биолошких чињеница из живота одређених животињских врста, у овом случају медвједа, може обезбиједити њен сигуран и дугорочан опстанак.

Само спровођење оваквих про-

јеката захтијева обимну и темељну припрему, као и израду планова који садрже читав низ предвиђених мјера, које би спровођењем и дугорочним праћењем података и њиховим анализирањем требало, првенствено, да дају веома важне податке о ритму кретања током 24 часа, мјестима задржавања, дневним и ноћним активностима, мјестима брложења, као и о укупном ритму активности током годишњих доба, која су посебно различитог интензитета код медвјеђе дивљачи због одређеног периода хибернације током зимског периода.

**ОГИ ПРЕШАО
ВИШЕ ОД
80 КИЛОМЕТРА**

Само овакав приступ и озбиљност схватања оваквих подухвата у будућности може обезбиједити усклађивање различитих мишљења о

медвједу, али и осталим звијерима, како их заступају поједине интересне групе. Управо из тих разлога неопходно је упознавање чињеница о биологији крупних предатора како бисмо упознали њихове међуодносне и динамичке кретања, али и утицај на живот људи на истим просторима. Свакако не смијемо заборавити ни антропогене факторе, па је потребно истражити и анализирати све људске активности које утичу на динамику звијери и очување њихових станишта. Управо је "корак" науке у маркирању и праћењу крупних звијери наших шума подухват који обећава њихов сигуран опстанак у будућности. Богатство и разноликост фауне наших простора и очуваност појединих биотопа су у предности над многим европским и управо из тих разлога наш основни задатак је да сачувамо станишта и постојећу фауну за будућа покољења.

Сам начин хватања и маркирања звијери је сложен и веома често и ризичан подухват, па је у спровођењу таквих захвата неопхо-

дна подршка читавог тима стручних људи из различитих научних сфера. Постављање замки за хватање медвједа или неке друге звијери захтијева одлично познавање њихових животних навика и подручја која насељавају. Веома је битно да се ради о посебно израђеним замкама које осигуравају безбједно хватање и што је још важније, максимално смањују могућност повреде јединке, што је веома битно у оваквим пројектима.

ОГИ СЕДМИ МЕДВЈЕД СА САТЕЛИТСКОМ ОГРЛИЦОМ

Потребан је свакодневни обилазак и праћење мјеста са замкама како би се након хватања дивљач што прије подвргла одређеном процесу узимања потребних узорака, маркирања и што брже враћању у природу.

За уигране и стручне тимове све ово представља рутински задатак, без обзира на то што са собом увијек носи могућност непредвиђених и опасних ситуација.

Као ловцима, остаје нам нада да ће нам сада, након промјена у

Цијена огрлице
3.700 евра

Оги усликан
у Коњуху

Ловачком савезу Републике Српске, бити омогућено да будемо једна од логистичких подршки током оваквих и сличних пројеката, подржаних од надлежних државних институција као и међународних фондова у склопу очувања и заштите флоре и фауне.

Захвалница:

Посебно захваљујем доц. др Душку Ђировићу и Едину Херцеју на успуљеним фотографикама и потребним подацима наведеним у шексти.

Ветеринарска амбуланта "Вет центар"

Домаћа храна у исхрани паса

Храна за псе може да се припрема сваки дан од хранива са којима располажемо, али се у последње вријеме у исхрани паса све чешће користе фабрички произведена хранива која садрже све хранљиве материје потребне за раст и здравље пса. Уколико се власници љубимаца одредиле за исхрану домаћом храном, потребно је да обрате пажњу о избору намирница, квалитету, здравственој исправности намирница, начину припреме намирница и величини порције. Исхрана не мора бити разноврсна, али је потребно да садржи све хранљиве материје неопходне за живот. Оброк треба да садржи протеине (месо, риба, обрано млијеко или сиреви), угљене хидрате (житарице, хљеб), масти (животињска маст или уље), баластне материје за бољу пробаву (мекиње, зелено поврће), допуна витамина и минерала. Храна може да се даје сировом или термички обрађеном, која је мањег квалитета. Најквалитетнија је сировом храном, али она у себи носи одређене ризике. У сировом месу, а нарочито изнутрицама могу се наћи развојни облици паразита. Храна

која дуже времена стоји изван фрижидера хемијски се разграђује и представља подлогу за развој опасних микроорганизама који изазивају болести или стварају токсине. Сирово месо, посебно пилетина је потенцијални носилац патогених бактерија или других инфективних органа, посебно салмонеле. Кувањем се уништавају паразити и бактерије из хране. Опасности од паразита и микроорганизама су много веће него губици квалитета при кувању, што треба узети у обзир. Уколико месо и изнутрице потичу од здравих животиња (што је тешко визуелно уочити) дају се у сировом стању или се динстају (не пржити) док се кланични конфискати обавезно кувају. Најбоље је да се храна даје свјеже припремљена мада може да се припреми и за неколико дана унапријед ако се држи у фрижидеру. Уколико псима додајемо купљену храну не треба је кувати него се додаје у подгријану храну. Витаминске и минералне додатке такође додајемо у подгријану храну или их дајемо директно.

Намирнице које се не смију ко-

КОНТАКТ ТЕЛЕФОНИ
051/288-850 и
065/981-786

e-mail:vetcentar@teol.net

Дневне потребе паса

Тежина пса	калорије	Тежина пса	калорије
2,5	230	36	1.850
6	560	40	2.020
4,5	390	45	2.185
9	650	50	2.350
13,5	885	54,5	2.505
18	1090	59	2.660
22,5	1.300	63,5	2.815
27	1.480	68	2.965
32	1.675		

ристити у исхрани паса су чоколада, чај, кафа и други производи са кофеином (садрже кофеин, теобромин или теофилин, који могу бити јако токсични и погађају срце и нервни систем. Мање од 100 грама чоколаде за кување које поједе пас средње величине може бити фатално. Знаци тровања су повраћање, пролив, дахтање, немир, појачано уринирање или несвесно мокрење и дрхтање мишића.

Пси не смију да једу ни агруме, грожђе и суво грожђе, као ни хмель, сирово јаја, сирову рибу, црни и бијели лук, парадајз и кромпир, а велике количине шегрине могу изазвати хипервитаминозу витамина А, што погађа мишиће и кости. Најбоље би било да пси користе специјална млијека која у себи не садрже лактозу. Ни зачини не смију бити пренаглашени, тако да треба избјегавати со, шећер и храну која садржи пуно зачина и поврће које надима пасуљ, грашак, махуне. Производи месне индустрије којима се ради побољшања укуса додају различити зачини нису штетни човјеку, али јесу псу.

U NOVU
GODINU SA
NOVIM
TARIFAMA

MOJA NOVA ŽELJA, MOJ NOVI MIX

Dočekajte Novu godinu sa novim Moj Mix tarifama sa nižim cijenama, većim bonusima, istom cijenom poziva prema svim mrežama u BiH, bonus gigabajtima interneta i jednim prijatelj brojem potpuno besplatno!

Cijene poziva prema svim mrežama 0,15 KM/min (cijena bez PDV-a)
Pozivi prema jednom prijatelj broju besplatni (bez uspostave poziva)

m:tel *imate prijatelje!*

MOJ MIX EXTRA

- 0,15 KM/min prema svima u BiH
- prijatelj broj za 0 KM
- 4 GB neta
- 300 minuta prema svim mrežama u BiH
- 100 minuta prema mts mobilnoj mreži u Srbiji

MOJ MIX EXTRA

NOKIA
Lumia 830 Gold
1 KM

KRAJINAPETROL

provjeren kvalitet

zagarantovana sigurnost

ekonomičnost

kućna dostava gasa
065/215-547

A.D.

"KRAJINAPETROL"

BANJA LUKA

051/212-914; 212-910

www.krajinapetrol.com